

**Minimální preventivní program pro školní rok
2011 - 2012**

KRIZOVÝ PLÁN

Zpracovala: Soňa Kostková, Mgr. Pavla Paseková
Za věcnou správnost odpovídá: Mgr. Pavla Paseková
Schváleno: **1.9.2011**

Krizový plán školy je součástí **MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU** a slouží k řešení rizikových situací ve škole. S jeho zněním jsou pracovníci školy seznámeni na začátku školního roku. Plán je uložen na přístupném místě ve škole. Všichni zaměstnanci školy podle něj v případě potřeby postupují.

Prevence šikany¹

Strategie při zajištění šikany ve škole

- 1) Znovu připomenout zaměstnancům školy pokyn MŠMT čj.: 28 275/2000 - 22
- 2) Vytvořit intervenční tým složený z ředitele, třídního učitele, školního metodika prevence.
- 3) Zabezpečit okamžitou ochranu oběti s dohledem dospělé osoby, kontaktovat rodiče.
- 4) Oddělit agresory od kolektivu, zabezpečit dohled dospělé osoby.
- 5) Podrobně zaznamenat jednotlivé výpovědi v pořadí: **oběť, svědci, agresori**.
- 6) Dále postupovat dle pokynu MŠMT.

Výchovná opatření:

- domluva třídního učitele, informace rodičům
- napomenutí a důtka třídního učitele
- důtka ředitele školy
- snížená známka chování
- převedení do jiné pracovní skupiny
- doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc (SVP, psycholog, apod.)

Výchovná opatření v mimořádných případech :

- doporučení rodičům umístit dítě do pobytového oddělení SVP
- návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy

Prevence projevů rasismu a xenofobie

- pokyn MŠMT Čj.: 14 243/99-22
- rozvíjení žádoucích postojů k lidem jiné národnosti, etnické nebo náboženské příslušnosti
- vstřícnost a porozumění vůči menšinám
- komunikace s dětmi na bázi vzájemného porozumění, tolerance i úcty
- chápání a úcta k rozdílnostem a odlišnostem jednotlivců
- školní/třídní projekty v rámci multikulturní výchovy

KONKRÉTNÍ ZÁVAZNÝ POSTUP V JEDNOTLIVÝCH SITUACÍCH :

1. Žák je v ohrožení života /je zraněn, chová se zmateně ,ztrácí vědomí,.../

- zaměstnanec školy, který je přítomen této situaci nebo je informován jiným žákem, neprodleně poskytne první pomoc /viz níže/
- informuje vedení školy
zavolá rychlou záchrannou službu 155
- vedení školy bude informovat zákonné zástupce žáka

¹ Podrobnější seznámení s problematikou, viz níže.

2. Zaměstnanec má podezření na zneužití návykové látky u žáka:

- zaměstnanec informuje vedení školy
- vedení školy informuje zákonné zástupce žáka
- vedení školy se zákonnými zástupci dohodne další postup:
 - a) pro žáka si neprodleně přijdou do školy
 - b) pokud zákonní zástupci nemohou přijít, vedení školy zajistí žákovi lékařské ošetření či kontaktuje OSPOD

3. Zaměstnanec je svědkem fyzického nebo slovního útoku na žáka:

- zaměstnanec vhodným způsobem zasáhne a zajistí ochranu oběti
- zaměstnanec informuje vedení školy
- vedení školy bude informovat zákonné zástupce pachatelů i oběti o situaci
- vedení školy provede jednání se zákonnými zástupci žáků, ze kterého se vyhotoví písemný zápis podepsaný všemi přítomnými
- vedení školy nabídne pomoc školního psychologa
- školní metodik prevence ve spolupráci s psychologem zajistí intervenční program pro třídní kolektiv
- /PROBLEMATIKA OPAKOVANÉHO UBLIŽOVÁNÍ-ŠIKANY-JE ŘEŠENA ZVLÁŠŤ/

4. Zaměstnanec u žáka nalezne legální drogy /alkohol,cigarety,léky/

- při přistižení žáka je nutné mu v další konzumaci zabránit
- zaměstnanec informuje metodika prevence,ten věc řeší s ředitelkou školy
- žák sám uloží na vyzvání alkohol nebo cigarety v ředitelně školy za přítomnosti 2 svědků
- v případě,že je žák ohrožen na zdraví a životě,zaměstnanec okamžitě volá záchrannou službu
- pokud žák není schopen pokračovat ve výuce,vyrozumí škola zákonného zástupce a vyzve jej,aby si žáka vyzvedl
- v případě jeho nedostupnosti vyrozumí škola OSPOD,může požadovat pomoc
- vedení školy informuje zákonné zástupce žáka i v případě,že je žák schopen vyučování a vyzve je k převzetí nalezené látky
- vedení školy provede šetření a o daném šetření informuje zákonné zástupce žáka ,může informovat o možnostech odborné pomoci

5. Zaměstnanec u žáka zjistí vlastnictví ilegální drogy /marihuana,TRIP,jiná podezřelá látka/

- zaměstnanec informuje vedení školy a metodika prevence
- **žák sám uloží na vyzvání podezřelou látku za přítomnosti 2 svědků do obálky se záznamem o situaci, tato obálka se uschová do ředitelny školy**
- vedení školy informuje zákonné zástupce žáka
- vedení školy událost oznámí Policii ČR a oddělení sociálně právní ochrany dětí
- vedení školy provede šetření a zápis o události

6. Zaměstnanec přistihne žáka při distribuci nelegální drogy:

- nikdy mu zaměstnanec neodebere látku ,zajistí jeho izolaci od ostatních dětí,zavede jej do ředitelny,kde je pod dohledem /nesmí se provádět osobní prohlídka ani prohlídka věcí,to je v kompetenci policie/
- vedení školy zavolá Policii ČR
- vedení školy provede záznam o případu ,vyrozumí orgán sociálně právní ochrany dětí
- vedení školy informuje zákonné zástupce žáka

7. Zaměstnanec v areálu školy nalezne drogy nebo vybavení k jejich užívání:

- zaměstnanec zajistí bezpečné uložení drogy nebo vybavení
- zaměstnanec informuje vedení školy
- vedení školy kontaktuje Policii ČR a předá jí nález
- vedení školy provede záznam o případu
- v případě,že se látka našla u žáka,který se jí intoxikoval,předá se látka přivolanému lékaři

8.Žák se zaměstnanci svěřil s tím, že užívá drogy:

- zaměstnanec oznámí informaci školnímu metodikovi prevence, ten rozhodne o dalším postupu

PRVNÍ POMOC PŘI OTRAVĚ ALKOHOLEM NEBO DROGAMI

Okamžitě přivolat lékaře!

Zdravotníci jsou vázáni mlčenlivostí. Odkládat přivolání pomoci by mohlo vážně ohrozit zdraví nebo i život postiženého. Důvodem k okamžitému lékařskému zákroku je i podezření na otravu. Nepodávejte nic,co obsahuje alkohol,černou kávu ani mléko!

Co dělat,než přijde lékař?

1. **Při vědomí a došlo-li k otravě ústy** : podat větší množství vody (je-li po ruce-s živočišným uhlím).Pak vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení. Ošetřit možná zranění a zajistit nepřetržitý dohled. Zabránit prochladnutí.
2. **Při vědomí a došlo-li k otravě nitrožilní cestou nebo vdechnutím** : zvracení nemá smysl vyvolávat. Ošetřit možná zranění a zajistit dohled – hrozí riziko nesmyslného a nebezpečného jednání postiženého. Zabránit prochladnutí.
3. **V bezvědomí** : nikdy nepodávat postiženému nic ústy!Nesnažit se vyvolat zvracení-nebezpečí vdechnutí zvratků!Uvést do stabilizované polohy na bok,aby nezapadl jazyk. Ošetřit případná zranění,zajistit nepřetržitý dohled,zabránit prochladnutí. **Při zástavě dechu** uvolnit dýchací cesty a provést umělé dýchání. **Při srdeční zástavě** je nutné aplikovat karsko-pulmonární resuscitaci.

ŠIKANA

Definice pojmu:

Úmyslné a opakované ubližování slabšímu (neschopnému obrany) jedincem nebo skupinou, jak fyzické, tak i psychické, ponižování lidské důstojnosti, jde spíš o postoj než o čin.

Dominantní znak šikany – bezmocnost oběti.

Šikanování je velice závažný, společensky nebezpečný jev, ohrožující oběť fyzicky, ale zejména psychicky.

Šikanování je nutno chápat jako poruchu vztahů. A to nejen mezi agresorem a obětí. Šikana se nikdy neděje ve „vzduchoprázdnu“. Šikana vzniká tam, kde existují ve skupině, ve třídě, nezdravé vztahy, kde je silná diferenciací na silné a slabé.

Problém šikany tedy nelze léčit jako problém vztahu mezi agresorem a obětí, aniž bychom léčili celou skupinu. To je jedna z nejčastějších chyb, ke které při řešení problému šikany dochází.

ZNAMY ŠIKANOVÁNÍ

Nepřímé (varovné) znaky šikanování

Doporučení učitelům

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Doporučení rodičům

- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- nechce jít ráno do školy, dítě odkládá odchod z domova, možno pozorovat strach, ztráta chuti k jídlu
- dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, popř. střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. „Nechte mě!“
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co ho trápí.
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí

- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet.
- rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávistným, nebo pohrdavým tónem
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se ji podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

Postup školy v případě podezření na šikanu:

- **Konfrontovat** svá pozorování nebo ohlášení s ostatními kolegy.
- **Oznámit** své podezření vedení školy a **konzultovat** další postup.
- **Vyšetřování v naší škole povede** Školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy, v náročnějších případech, které vyžadují nestranný pohled na věc využijeme služeb Oblastního metodika preventivních aktivit či Open House.

STRATEGIE PRO VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY

- 1) **Rozhovor** s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
- 2) **Nalezení** vhodných svědků
- 3) Mezi čtyřma očima **vyslechnout** více nezaujatých **svědků**. Vždy vést **písemný záznam** a věnovat pozornost všem detailům jako např. nesrovnalostem v časech a místech, apod.
- 4) **Zajištění ochrany oběti! Spojit se s rodiči případné oběti** (požádat je o spolupráci), konzultovat s nimi výskyt nepřímých znaků šikany – dbát na **taktní přístup** a zejména na zachování důvěrnosti informací. Vše zapisovat nebo nahrávat.
- 5) **Rozhovor s agresory**, případně konfrontace mezi nimi. Vyslechnout agresory – **překvapivě**, mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědí. Vytipovat nejslabší článek, dovést k přiznání či vzájemnému obviňování.

Další výchovná opatření :

- Vedení školy spolu s týmem školního poradenského pracoviště **posoudí** na základě shromážděných informací, **zda se jedná o šikanu a jaký je stupeň závažnosti**, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě jako celku a jejich potrestání.
- **Pozvat** individuálně k jednání **rodiče agresorů**, seznámit je se situací, sdělit jim navrhovaná opatření a požádat je o spolupráci.
- Pokud odmítají, **zvážit oznámení Policii ČR** – závisí na věku agresorů, na intenzitě a závažnosti šikany.
- **Rozebrat situaci se třídou**, prodiskutovat, vysvětlit nebezpečnost a důsledky šikany, oznámit potrestání viníků. V případě, že je třída na straně útočníka, vysvětlit, že konflikty a problémy se nemohou řešit jakýmkoliv násilím.
- Pokud se situace vyřeší pouze odchodem některých žáků, měl by **odejít agresor, a nikoli oběť**.

Doporučená strategie při výbuchu brutálního skupinového násilí, tzv. školního lynčování“

1. Překonání šoku pedagoga a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogů na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Dokončení vyšetřování a potrestání viníků